



VERSLAVINGSKUNDE
NEDERLAND

Programmamalijn Uniforme Werkwijze en Kwaliteit

Masha Spits

16 oktober 2020



VERSLAVINGSKUNDE
NEDERLAND



Jellinek



Zwarte Cat

Antes



NK

Mondriaan
voor gezondheidszorg

TERWILLE
VERSLAVINGSZORG



Tactus
verslavingszorg

IRISZORG
Grip op je leven



VVN
VERSLAVINGSZORG
NOOD NEDERLAND



Trimbos
Instituut

Brijder^{FG}
Specialist in verslavingszorg



De Hoop ggz

de
Nederlandse
ggz



Leger
des
Heils



Vincent
van
Gogh

Programmaliijn Uniforme Werkwijze en Kwaliteit

“het streven naar uniforme werkwijzen binnen de verslavingszorg en aanpalende sectoren (waar nodig en wenselijk), het bevorderen van methodisch werken, het implementeren en onderhouden van protocollen en richtlijnen, en het vergroten van behandelintegriteit, om zodoende te komen tot een uniforme kwaliteitstandaard”

- Inventarisatie, monitoring en behoud producten en werkwijzen
- Onderhoud van producten en werkwijzen
- Implementatie producten en werkwijzen

State of the Art: EPA Verslaving

Tabel Onderhoud-Producten

Implementatie Zorgstandaarden: Quickscan

State of the Art: EPA en Verslaving



Wat is de kennis over en zijn behoeften op het gebied van herkenning, behandeling en begeleiding van cliënten met een (ernstige) psychiatrische aandoening en comorbide verslaving?



Methode

- Literatuuroverzicht; bestaande kennisbronnen: boeken, standaarden, richtlijnen...
- Vragenlijsten: (ex)cliënten en professionals
 - Signaleren, Behandelen, Randvoorwaarden, Behoeften & Wensen, Best practices....
- Respondenten
 - 474 professionals
 - 134 (ex) cliënten

Conclusie

- Literatuur geeft aan:
 - Veel comorbiditeit, negatieve consequenties
 - Gebruik vragenlijsten
 - Behandel beide aandoeningen
- Documentatie is versnipperd
- Cliënten en professionals geven aan:
 - Belang is groot, wordt gevoeld
 - Vragenlijsten worden niet altijd gebruikt
 - Het ontbreekt aan de juiste randvoorwaarden
 - Belang ervaringsdeskundigheid, bejegening en nazorg

Aanbevelingen:

- Randvoorwaarden voor professionals
 - Zowel mbt signaleren als behandelen
- Ontwikkel en verspreid materialen
- Goede samenwerking beide sectoren

Onderhoud



Welke producten komen in
aanmerking voor herziening?



Onderhoud

- Producten Resultaten Scoren
- Uitgebreid tabel
- Transparantie & Toegankelijk
- Programmalijnen
- Relatie met zorgstandaarden
- Website



Onderhoud

- Voor herziening komen de volgende producten in aanmerking:

- Module Nazorg
- MDR opiaatverslaving
- Richtlijn Depressie/Angst en Middelengebruik - Comorbiditeit

Implementatie Zorgstandaarden

In hoeverre zijn de
zorgstandaarden Alcohol en
Opiaten in de instellingen
geïmplementeerd?



Quickscan

- In hoeverre zijn de zorgstandaarden Alcohol en Opiaatverslaving bekend in de instellingen en worden ze gebruikt?

GGZ Standaarden

Samenvattingskaart zorgstandaard

Problematisch alcoholgebruik en alcoholverslaving

De stoornis
Problematisch alcoholgebruik is het drinkpatroon dat leidt tot lichamelijke, psychische of sociale problemen. Zodra dit problematische patroon leidt tot klinisch significante beperkingen of lijden spreken we van een verslaving. Niet alleen de hoeveelheid alcohol die iemand drinkt geeft hieraan doorslag, kenmerkend is ook dat de persoon grip verliest op zaken als gezondheid, werk en school. Problematisch alcoholgebruik kan leiden tot psychosociale en maatschappelijke problemen, zoals scheiding, geweld in het gezin, kindermishandeling, problemen op het werk en school, overmatig verkeerongevallen en overtredingen of misdrijven.

Oorzaken

→ Collaps, black-outs, regelmatige ongevallen of fracturen.
→ Seksuele problemen.
→ ... voor huiselijk geweld.
→ ... met daar omheen zichtbare bloedvatjes) en/of een erythemateus en ...

GGZ Standaarden

Samenvattingskaart zorgstandaard

Opiaatverslaving

De stoornis
In de DSM-5 wordt een opiaatverslaving (of een 'stoornis in het gebruik van opiaten') gedefinieerd als 'een problematisch patroon van opiaatgebruik dat leidt tot klinisch significante beperkingen of lijdensdruk'. Onder de noemer opiaten vallen vele middelen. Het bekendste middel is heroïne. In deze zorgstandaard gaat het voornamelijk over heroïne, methadon en buprenorfine.

De epidemiologische kenmerken
Gebruik van heroïne komt weinig voor in de algemene bevolking. In 2014 had 0,4 procent van de Nederlanders van 15 tot en met 64 jaar ervaring met heroïne. In 2014 waren er 9.604 personen in de verslavingszorg geregistreerd met opiaatproblematiek, wat een aandeel is van 14 procent in de verslavingszorg. Jaarlijks komt het overgrote deel (69 procent) van de problematische opiaatgebruikers in contact met de hulpverlening. Opiaatverslaving kent relatief vaak een chronisch beloop.

Behandeling en begeleiding
Een lichamenlijk (somaatich) onderzoek maakt onderdeel uit van de multidisciplinaire diagnostiek bij opiaatverslaving. Er is een praktische handreiking 'Somatisch Onderzoek bij Opiaatverslaving (SOO)' beschikbaar voor artsen en verpleegkundig specialisten voor het somatisch onderzoek bij mensen met een opiaatverslaving. Daarnaast dient altijd in kaart te worden gebracht of er sprake is van andere psychische aandoeningen.

Een behandeling moet 'empowerment' van patiënten stimuleren. Dat wil zeggen dat de behandeling het door een patiënt zelf ingezette herstelproces ondersteunt. Om zelfmanagement en actief gedrag te bevorderen moet psycho-educatie stapsgewijs en herhaaldelijk worden gegeven.

Resultaten

- 62 medewerkers hebben de quickscan (deels) ingevuld
- 10 instellingen
- Vrij goed geïmplementeerd:
 - Motiverende Gespreksvoering
 - Individuele Zorgplannen
 - Shared Decision Making
- Punten van aandacht:
 - Op peil houden kennis
 - Herstel en eigen regie

Volgende stappen:

- Behoeft inventariseren instellingen
- Plan maken implementatie



VERSLAVINGSKUNDE
NEDERLAND

Bedankt!

Nog vragen?



VERSLAVINGSKUNDE
NEDERLAND

Programmalijn Uniforme Werkwijze en Kwaliteit

Deelnemers:

Zwarte Gat:	Marcel Mooij & Kees Keuch
IrisZorg:	Marjolein van Tongeren / Nicole Weelen
Novadic-Kentron:	Peter Greeven
Jellinek:	Loes Marquenie
Trimbos-instituut:	Anneke van Wamel
NISPA:	Boukje Dijkstra
VNN:	Eveline Molenaar
Mondriaan:	Robert Hilse
Tactus:	Margreet van der Meer
VKN:	Masha Spits



Antes

